

ЗЕЛЕНА КНИГА

РИНОК ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ

ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

ЛИСТОПАД – 2017

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

ОФІС ЕФЕКТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

info@brdo.com.ua, office@brdo.com.ua
+38 (044) 332 49 12, +38 (094) 832 49 12
Київ, вул. Хорива, 55-К
www.brdo.com.ua

Офіс ефективного регулювання BRDO заснований у листопаді 2015 року для сприяння ефективному регулюванню й поліпшенню економічної свободи в Україні (з пріоритетом для малого/середнього бізнесу). Саме з цією метою реалізуємо інклюзивний та відкритий процес оптимізації регуляторних відносин, який спонукає до взаємної довіри та партнерства держави й бізнесу.

Документ підготовлено експертами Офісу ефективного регулювання.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Олексій Гончарук, Андрій Заблоцький

АВТОРИ: Мануел Айрапетов, Ірина Грузінська, Альона Смагіна

ПРЕАМБУЛА

ЗЕЛЕНА КНИГА (GREEN PAPER) – це документ, який у своєму загальному вигляді містить чітко окреслену проблематику ринку, на вирішення якої має бути спрямована відповідна політика держави, а також, це відома європейська практика організації обговорень із громадськістю і стейкхолдерами щодо наявних і актуальних проблем ринку та можливих шляхів їх вирішення.

Зазвичай, наступним етапом є створення Білої книги («White Paper») – аналітичного документу, що описує конкретні завдання державної політики в певній галузі, які спрямовані на подолання існуючих проблем ринку. Зелена книга «Ринок виробництва та обігу органічної продукції» створена сектором «Сільське господарство» Офісу ефективного регулювання BRDO відповідно до Плану системного перегляду регуляторних актів у сферах сільського господарства та безпеки харчових продуктів, схваленого Робочою групою з перегляду регуляторних нормативно-правових актів у сферах сільського господарства та безпеки харчових продуктів (наказ Мінагрополітики від 26.08.2016 №292) з метою виокремлення та аналізу проблематики інструментів регулювання та надання їм оцінки впливу на ринок органіки.

Системний перегляд якості державного регулювання здійснюється на підставі методики, автором якої є Офіс, за підтримки Європейського Союзу в межах проекту FORBIZ та Ініціативи EU4Business. У процесі розробки методики експерти враховували кращі світові регуляторні практики та історичний досвід українських реалій.

Методичні рекомендації щодо проведення першого етапу системного перегляду регуляторних актів (інвентаризації) були погоджені та затверджені Міністерством економічного розвитку та Державної служби з питань регуляторної політики в серпні 2016 року.

З метою об'єктивної системної оцінки регуляторного поля, інвентаризації та очищення в подальшому, Офіс звернувся з ініціативою до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо проведення нового етапу перегляду регуляторних нормативно-правових актів.

Розроблена Офісом методика Системного перегляду якості державного регулювання (Rolling Review), яку експерти перейняли з британської моделі, спростивши і адаптувавши до українських реалій, складається з низки етапів:

- 1 Підготовчого (інвентаризації)
- 2 Аналізу ефективності чинного регулювання окремих ринків
- 3 Розробки нової моделі регулювання окремих ринків
- 4 Розробки пакету законодавчих актів для прийняття

ПЕРШИЙ ЕТАП – інвентаризація регуляторного поля та підготовка Плану Системного перегляду якості державного регулювання ринків. На цьому етапі, протягом 2016 року здійснювалася класифікація та каталогізація регуляторних актів, завдань, інструментів чинної регуляторної політики.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ РЕГУЛЯТОРНОГО ПОЛЯ ПЕРЕДБАЧАЄ СКЛАДАННЯ:

- ◆ Переліку регуляторних актів, що регулюють сектор (галузь) економіки
- ◆ Переліку завдань політики (регулювання) щодо сектору (галузі) економіки
- ◆ Переліку інструментів регулювання у секторі (галузі) економіки
- ◆ Переліку ринків у секторі (галузі) економіки

На виконання доручення Першого Віце-Прем'єр-міністра України з метою об'єктивної оцінки регуляторного поля, інвентаризації та очищення його в подальшому, у профільних міністерствах були створені робочі групи, які розпочали перегляд діючих регуляторних актів. Під системний перегляд регуляторних актів підпали сфери сільського господарства та безпеки харчових продуктів, будівництва, енергетики, транспорту та інфраструктури, інформаційних технологій та телекомунікацій.

Координацію роботи здійснює Мінекономрозвитку. Процес відбувається за активної участі бізнесу і громадськості. Після завершення процесу інвентаризації було затверджено публічний План Системного перегляду якості державного регулювання ринків для кожної із сфер.

Затвердження Плану Системного перегляду якості державного регулювання ринків дозволило перейти до другого етапу – до перегляду та аналізу якості державного регулювання.

ДРУГИЙ ЕТАП включає в себе безпосередню діяльність з діагностики проблем та проектування принципово іншого регуляторного середовища, зокрема:

- ◆ «очистку» регуляторного поля від регулювання, що не відповідає принципам регуляторної політики
- ◆ оцінку якості регулювання ринків та врахування досвіду минулих рішень для проектування нового регулювання
- ◆ підготовки рекомендацій з системного вдосконалення регулювання
- ◆ практичне впровадження взаємодії держави (регуляторів), бізнесу та суспільства, що призведе до підвищення рівня залученості бізнесу до процесу регулювання його діяльності.

Під час «очистки» регуляторні акти проходять оцінку за низкою критеріїв, серед них – законність, потрібність, наявність корупційних ризиків, вплив на бізнес, вартість регулювання та ефективність.

Паралельно, з метою створення комплексної оцінки ринку та впливу на нього регулювання, проходять консультації з усіма заінтересованими групами стейкхолдерів на ринку з використанням різних каналів комунікації та засобів: опитування, консультації, інтерв'ю, експертизи тощо.

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	6
1. АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ПОКАЗНИКІВ РИНКУ	7
2. АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТИВ РИНКУ	
2.1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТИВ РИНКУ	11
2.2 ОЦІНКА ЗАКОННОСТІ ТА АКТУАЛЬНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТИВ УКРАЇНСЬКОГО ОРГАНІЧНОГО СТАНДАРТУ	14
3. АНАЛІЗ ЦІЛЕЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	
3.1 АНАЛІЗ ЦІЛЕЙ ТА ІНДИКАТОРІВ.....	15
3.2 АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ	17
3.3 МАТРИЦЯ ЧИННОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	18
4. АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ КЕЙСІВ	
4.1 ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ (СЕРТИФІКАЦІЯ)	19
4.2 ВИРОБНИЦТВО, ПЕРЕРОБКА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	22
4.3 РЕАЛІЗАЦІЯ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ	27
4.4 ЕКСПОРТ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	29
4.5 ІМПОРТ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	32
ДОДАТКИ	34

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА – Державна служба України з питань безпеки та якості харчових продуктів та захисту споживачів

ЄС – Європейський Союз

ЄСВ – єдиний соціальний внесок

МІНАГРОПОЛІТИКИ – Міністерство аграрної політики та продовольства України

МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

КВЕД – код виду економічної діяльності

СКП – статистичний код продукції

США – Сполучені Штати Америки

УКТ ЗЕД – українській класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності

ЦОВВ – центральний орган виконавчої влади

FIBL – Forschungsinstitut für biologischen Landbau (Дослідний інститут органічного сільського господарства)

НАССР – hazard analysis and critical control points (система, яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори)

ISO – International standard organization (Міжнародна організація зі стандартизації)

ISO 17 065 – міжнародний стандарт Міжнародної організації зі стандартизації: «Оцінка відповідності. Вимоги до органів сертифікації, які сертифікують товари, послуги, процеси».

ISO 17 011 – міжнародний стандарт Міжнародної організації зі стандартизації «Загальні вимоги до органів з акредитації, які акредитують органи з оцінки відповідності».

1 | АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ПОКАЗНИКІВ РИНКУ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ РИНКУ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО бере свій початок у першій половині 20го сторіччя на фоні розвитку біохімії, хімічних добрив та інженерії. За останні часи сільське господарство стало стрімко змінюватись з «традиційного» на «промислове» і ГМО виробництво. На фоні таких технологічних змін у виробництві сільськогосподарської продукції, в суспільстві з'явився попит на здорове харчування.

Органічне виробництво спрямоване на забезпечення споживача безпечною та якісною харчовою продукцією, що має особливе маркування на полиці та чітко відрізняється від неорганічних продуктів харчування.

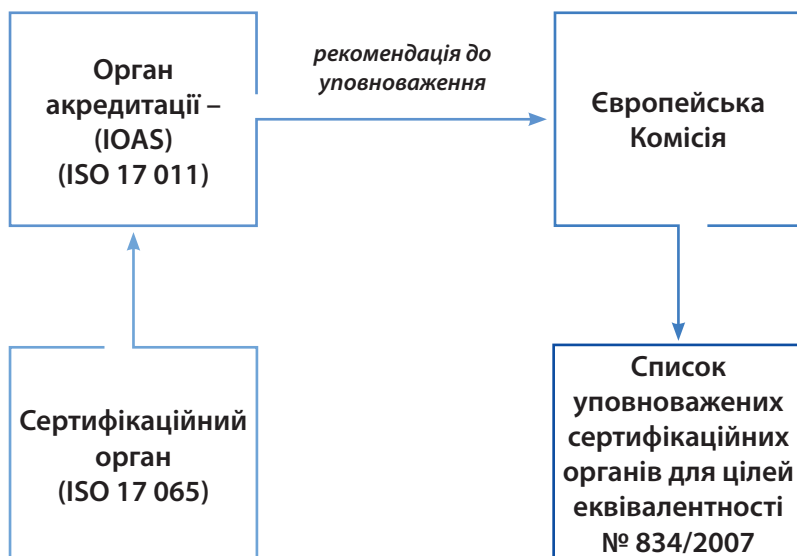

Довідково:

Принципи та вимоги органічного виробництва та обігу закріплюються стандартами. В світі існують різні органічні стандарти. Наприклад, стандарт ЄС (разом із еквівалентним стандартом ЄС для третіх країн), JAS organic – органічний стандарт Японії, USDA – органічний стандарт США, тощо. Окрім публічно-правових стандартів існують приватно-правові органічні стандарти, які утворені недержавними асоціаціями та організаціями, такі як Bio Suisse (Швейцарія), тощо.

Для того, щоб відповідати таким стандартам, оператори ринку мають проходити сертифікацію та доводити відповідність своєї діяльності принципам органічного виробництва та/або обігу органічної продукції. Така сертифікація забезпечується структурованою системою акредитації та сертифікації.

СХЕМА ЕКВІВАЛЕНТНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ІМПОРТУ ДО ЄС

Важливо підкреслити, що органічні вимоги та принципи є додатковою та **добровільною надконструкцією**. Ця надконструкція не замінює наявне національне законодавство у сфері безпеки та якості харчових продуктів, а доповнює його.

Принцип добровільності є визначальним для виробництва та/або обігу органічної продукції. Лише оператор ринку, на власний розсуд, вирішує для себе, ставати оператором органічного ринку, чи ні.

Таким чином, різні держави світу, піклуючись про здоров'я та благополуччя населення почали розвивати державну політику в цій сфері, шляхом заохочення малих форм підприємництва, що напряду вплинуло на зайнятість населення на місцях та розвиток сільських територій.

Для України розвиток ринку органічної продукції є пріоритетним відповідно до «Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року» затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р та «Концепції розвитку фермерського господарства» затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 664-р, шляхом збільшення площі сільськогосподарських угідь, на яких вирощується та/або виробляється органічна сільськогосподарська продукція та стимулювання переходу фермерських господарств та МСП на виробництво органічної продукції.

БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ РИНКУ, ДОДАТОК № 1

Україна входить **в двадцятку країн** у світі з найбільшим земельним банком під органічним виробництвом. Це складає лише **1%** в загальній структурі с/г угідь (**410550 га** – площа сертифікованої органічної землі). Однак, сертифіковані землі

в Україні становить тільки **20%** від показника в Іспанії, яка має найбільшу площу сертифікованих органічних земель в ЄС (**1 968 570 га**).

СТЕЙКХОЛДЕРИ

Назва	Інтереси	Рівень зацікавленості	Рівень впливу
ДЕРЖАВА	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Захист прав споживачів ◆ Забезпечення належного функціонування органічного сільськогосподарського ринку ◆ Економічне зростання ◆ Сплата податків та інших обов'язкових платежів 	●	●
ОПЕРАТОРИ РИНКУ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Наявність прозорих та рівних правил на ринку органічної продукції ◆ Отримання прибутку ◆ Просування органічної продукції серед споживачів 	●	●
СЕРТИФІКАЦІЙНІ ОРГАНИ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Наявність попиту на послуги органічної сертифікації ◆ Дотримання високого органічного стандарту 	●	●
СПОЖИВАЧІ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Отримання продукції належної якості ◆ Відсутність омани на ринку 	●	●
АСОЦІАЦІЇ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Розвиток органічного ринку ◆ Підвищення якості продукції ◆ Захист прав операторів органічного ринку 	●	●

● високий рівень ● середній рівень ● низький рівень

Ринок органічної продукції в Україні має позитивну динаміку розвитку. Так, в порівнянні з 2011 роком (**260** суб'єктів), кількість операторів органічного ринку станом на 2015 рік збільшилась на **65%** (**400** суб'єктів), що свідчить про збільшення корпоративного інтересу до цієї сфери агровиробництва.

До числа операторів ринку органічної продукції входять виробники (**210**), імпортери (**50**), експортери (**30**), переробники (**110**).

Ця сфера економіки має великий потенціал, адже кількість виробників в Україні складає **0,61%** – від кількості виробників в Іспанії (**34 673**) та **0,84%** в Німеччині (**25 078**), які мають сильні позиції на ринку органічної сільськогосподарської продукції в ЄС. При цьому, кількість виробників у Фінляндії (**4 328**), як північній країні, перевищує більш ніж у **20** разів цей показник в Україні.

Разом з тим, слід зазначити, що державна система статистики «не бачить» сегмент органічного сільського господарства, та створює проблему конфліктів різних даних стосовно інформації про органічний ринок. Тому держава не завжди володіє достовірною інформацією, для прийняття управлінських рішень з метою подальшого розвитку органічного ринку.

Довідково:

за даними Федерації органічного руху України, станом на 2015 рік, в Україні налічувалось **210** господарств (без визначення виду діяльності: експорт/імпорт/виробництво/переробка). В свою чергу, FiBL зазначає, що в Україні налічується **400** господарств, що у **два рази** перевищує показники вітчизняної НГО.

Крім того, показник роздрібної торгівлі в 🇺🇦 Україні складає **1,13%** від показника 🇪🇸 Іспанії (**17,5 млн євро/1,478 млрд євро**). А у порівнянні з 🇩🇪 Німеччиною (**8620 млрд євро**) такий показник становить **0,2%**.

Додана вартість органічної продукції є високою, адже вона формується не тільки з витрат операторів на сертифікацію чи закупівлю додаткових потужностей, а із трудомісткості виробництва органічної продукції. Тому що, при виробництві органічної продукції не застосовуються хімічні добрива та синтезовані засоби захисту рослин, тощо. Виробляючи органічну продукцію, оператор вимушений залучати більшу кількість постійно зайнятих людей.

Для прикладу, у 🇸🇪 Швеції в органічному сільському господарстві зайнято **12505** людей, що складає **7%** від загальної кількості зайнятого населення у секторі агровиробництва (**171418**). Проте, в 🇺🇦 Україні не має офіційних статистичних даних стосовно показника зайнятості населення у сфері органічного агровиробництва.

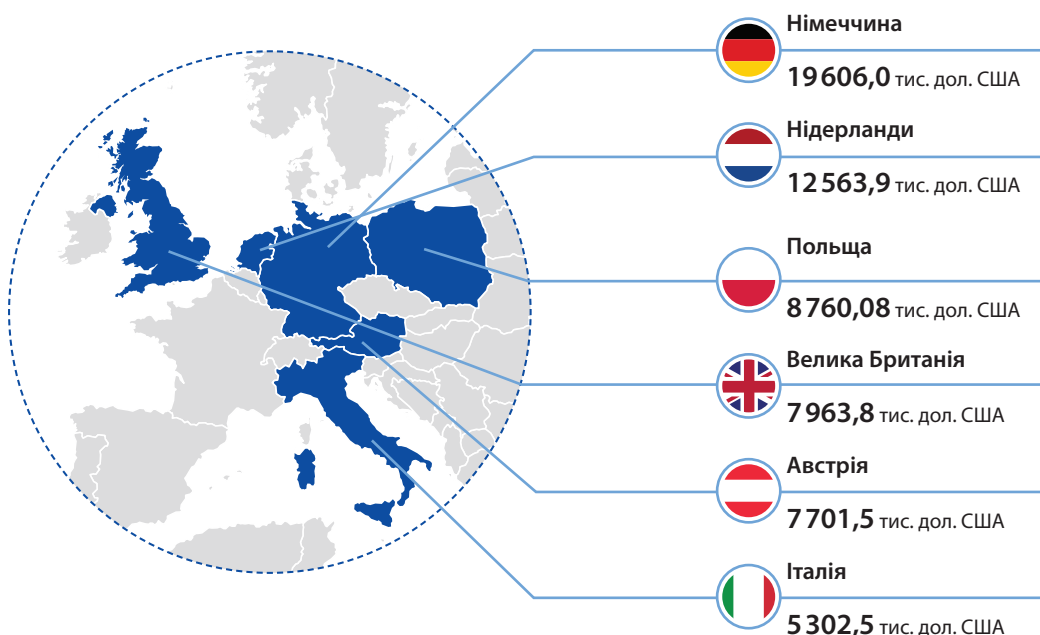
За останні роки експорт органічної продукції з України збільшується, що свідчить про попит на українську органічну продукцію на зовнішніх ринках. Так у 2013 році експорт становив **36 млн євро**, в свою чергу у 2015, 2016 роках досягнув рівня **73 млн дол. США**.

Частка органічної продукції в загальному експорті аграрної продукції становить **0,5%**, тому ринок має великий потенціал для розвитку.

В цілому експортом органічної продукції займається близько **100** експортерів. На частку топ-10 припадає **57%** ринку.

Переважно до інших країн, ми експортуємо зернові – **47%** від експорту, насіння і плоди олійних – **23%**, жири та олії тваринного походження – **5%**, продукція борошномельної та круп'яної промисловості, а також продукти переробки овочів займають по **4%** експортного ринку. Решта – це молоко, молочні продукти та мед.

ГЕОГРАФІЯ ЕКСПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, ТОП-6 КРАЇН:

Разом з тим, Україна імпортує органічну продукцію з інших країн. В 2015 році об'єм імпорту органічної продукції сягнув **4 млн євро**. В свою чергу, у 2016 році імпорт органічної продукції зріс на **2,2 млн євро** в порівнянні з попереднім роком. Зокрема, тільки з країн 🇪🇺 ЄС до 🇺🇦 України імпортовано кондитерські вироби, продукти із зерна, какао, каву та чай, а також прянощі на загальну суму **4,2 млн євро**.

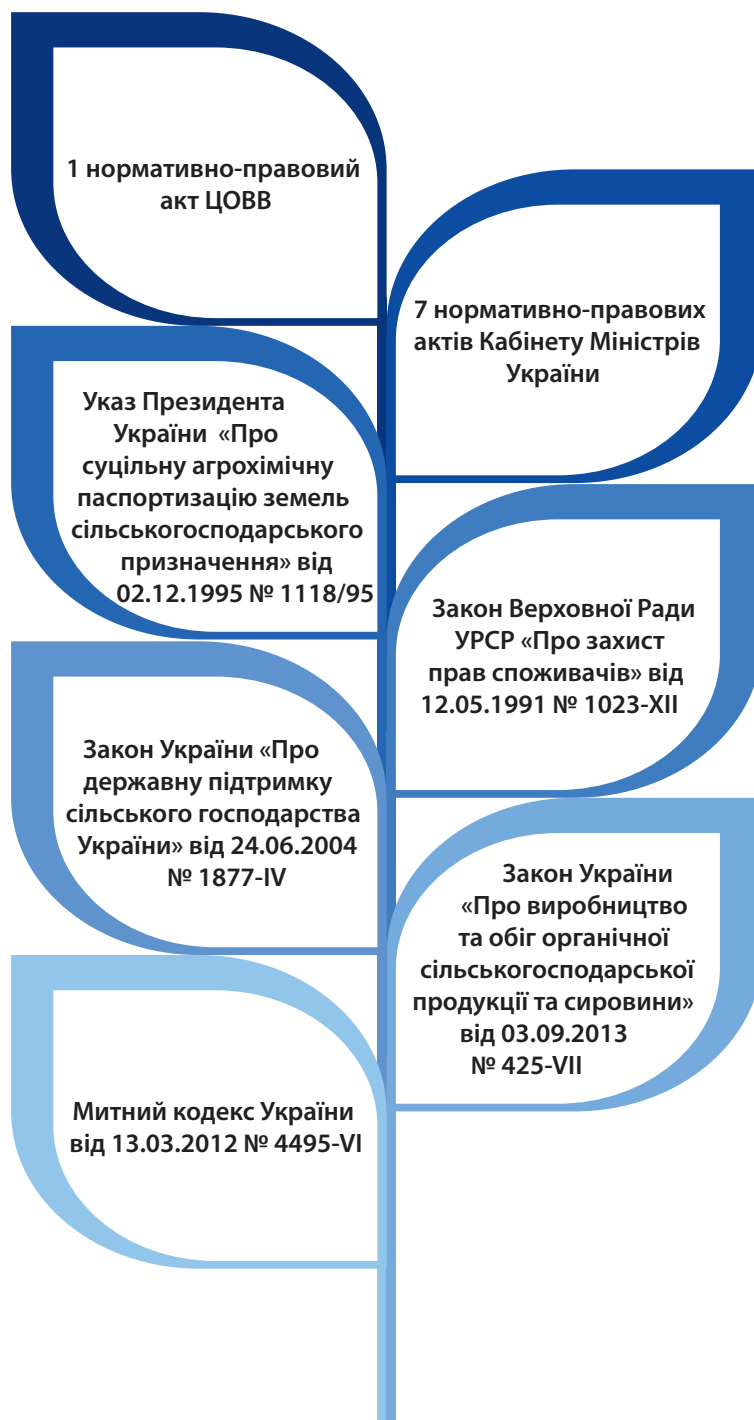

2 | АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ РИНКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

2.1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКТІВ РИНКУ

НА СЬОГОДНІ, УКРАЇНСЬКИЙ ОРГАНІЧНИЙ РИНОК РЕГУЛЮЄТЬСЯ
13 РЕГУЛЯТОРНИМИ АКТАМИ:

На ринку також діє наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25.12.2015 № 495 «Про затвердження державного логотипу для органічної продукції (сировини)», що не є регуляторним актом.

Повний перелік актів наведено в Додатку № 2.

Слід зазначити, що Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 № 425-VII передбачено **прийняття 23 нормативно-правових актів**, з них:

7 АКТИВ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ БУЛО ПРИЙНЯТО:

Положення Закону	Прийняті
ч.3 ст. 13	Порядок ведення Реєстру виробників органічної продукції (сировини)
ч.2 ст. 18	Детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження
ч.2 ст. 19	Детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) тваринного походження
ч.2 ст. 20	Детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) аквакультури
ч.2 ст. 21	Детальні правила виробництва органічних морських водоростей
ч.2 ст. 22	Детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва
ч.3 ст. 26	Переліки вхідних продуктів, які дозволяється зберігати у виробничому підрозділі

12 АКТИВ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ НЕ ПРИЙНЯТІ:

Положення Закону	Прийняті
ч.2 ст. 23	Порядок оцінки придатності земель (ґрунтів) для виробництва органічної продукції
ч.2 ст. 17	Допустимі обсяги та перелік неорганічної продукції, речовин, продукції, отриманої в перехідний період, які можуть у виключних випадках використовуватися при виробництві органічної продукції (сировини), за кожною з категорій продукції, речовин
ч.3 ст. 27	Виключні випадки, для транспортування органічної продукції разом із традиційною
ч.4 ст. 31	Детальні правила та умови здійснення паралельного виробництва
п.6 ч. 3 ст. 14	Детальні правила перевезення, зберігання та реалізації органічної продукції (сировини)
ч.2 ст. 14, п.7 ч. 3 ст. 14	Детальні правила збору дикорослих рослин, лісової продукції
ч.1 ст. 26	Вимоги до приміщень, у яких зберігається органічна продукція
п.8 ст. 14	Детальні правила виробництва під час перехідного періоду
п.9 ст. 14	Порядок переходу до виробництва органічної продукції (сировини)
п.10 ст.14	Перелік, умов та допустимих обсягів використання неорганічної продукції, речовин, продукції, отриманої в перехідний період, при виробництві органічної продукції (сировини) по кожній із категорій продукції, речовин
п.11 ст.14	Перелік речовин, які забороняється використовувати при виробництві органічної продукції (сировини)
п.13 ст.14	Критерії оцінки придатності сільськогосподарських угідь для виробництва органічної продукції (сировини)

Таким чином, **лише 1/3 актів**, які передбачені законом та мають бути прийняті Кабінетом Міністрів України на сьогодні діють на ринку.

Також не прийнятими залишаються **3 акти** ЦОВВ:

- Правила процедур підтвердження відповідності, що передбачені ч.1 ст. 24 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільсько-господарської продукції та сировини», та мають затверджуватись наказом Мінекономрозвитку;
- Положення про Реєстр виробників органічної продукції (сировини), що має затверджуватись Мінагрополітики;
- Перелік добрив і речовини для покращення ґрунту, що має визначатись Мінагрополітики.

Важливо відмітити, що на сьогодні не затверджено форму та не визначено уповноважені органи, щодо прийняття **3 документів встановленого зразка**:

- ◆ зразок сертифікату відповідності,
- ◆ заява про перехід на виробництво органічної продукції (сировини),
- ◆ зразок заяви органу сертифікації до органу акредитації.

ВИСНОВКИ:

З **23** нормативно-правових актів, передбачених законом, прийнято **7** регуляторних нормативно-правових актів КМУ та **1** з передбачених **чотирьох** нормативно-правовий акт із регламентацією встановленого зразка державного органічного логотипу. Додатково не визначені органи державної влади, що мають затверджувати три документи встановленого зразка. Окремо не визначено, яка інформація має бути зазначена у заявах встановленого зразка та сертифікати відповідності. Таким чином не прийнятими залишаються близько **65 %** актів, передбачених Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільсько-господарської продукції та сировини».

ОЦІНКА ЗАКОННОСТІ ТА АКТУАЛЬНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОРГАНІКИ

Акти ринку були проаналізовані відповідно до Методичних рекомендацій щодо проведення другого етапу системного перегляду ринків. За результатами проведеного аналізу **усі регуляторні акти**, що наразі формують українське законодавство у сфері органіки **є законними** та **10 з них є актуальними**.

Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» – є частково неактуальним, адже містить посилання на нормативно-правові акти, що втратили чинність.

2 акти ринку є неактуальними:

- ◆ Закон Верховної Ради УРСР «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-XII – **за ознакою періоду прийняття**;
- ◆ Указ Президента України «Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення» від 02.12.1995 № 1118/95 – **за ознакою невідповідності законодавству**, адже регулював відносини виключно на 2000 рік.

ВИСНОВКИ:

Аналіз актів, що регулюють ринок показав, що тільки **2** акти ринку є неактуальними. Одночасно основний акт ринку – Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» – потребує внесення суттєвих змін та приведення у відповідність до діючого законодавства. Недоліки основного діючого закону ринку органіки призводять до численних нормативних прогалин, які не дозволяють розвиватись органічному виробництву.

3 | АНАЛІЗ ЦІЛЕЙ ТА ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

3.1

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ

ЦІЛЬ	АКТ, ЯКИМ ПЕРЕДБАЧЕНО
Державний контроль за зміною показників родючості, забруднення ґрунтів токсичними речовинами і радіонуклідами, раціональним використанням земель сільськогосподарського призначення	Наказ Мінагрополітики України №536 від 11.10.2011 «Про затвердження Порядку ведення агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки»
Забезпечення належного функціонування ринку органічної продукції та сировини	Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»(преамбула)
Гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні	Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»
Отримання незалежної від зацікавлених сторін (суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво, перевезення, зберігання та реалізацію органічної продукції, сировини) об'єктивної інформації про стан земельних ділянок, встановлення їх придатності для виробництва органічної продукції та сировини, придатності для виробництва окремих культур	Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (ч. 3. ст. 23)
Забезпечення захисту прав споживачів та забезпечення доступу споживача до достовірної інформації про продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору	Закон України «Про захист прав споживачів» (ст. 1, 15)
Гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні	Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»(преамбула)
Збільшення експорту органічної продукції	Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (ст. 5)
Розвиток внутрішнього ринку органічної продукції та задоволення потреб споживачів в асортименті органічної продукції	Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» (ст. 5)

За результатами аналізу нормативно-правових актів ринку виробництва та обігу органічної продукції виокремлено **8 цілей регулювання**.

Слід зазначити, що цілі регулювання органічного ринку також встановлені Концепцією розвитку фермерського господарства, що затверджена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 664-р, а саме:

- ◆ стимулювання переходу фермерських господарств на виробництво органічної продукції (сировини);
- ◆ пріоритетність надання земельних ділянок для садівництва, виноградарства, хмелярства та органічного землеробства.

Зазначеною концепцією також передбачено **індикатор вимірюваності** досягнення цілей – це збільшення площі сільськогосподарських угідь, на яких вирощується та/або виробляється органічна сільськогосподарська продукція, на **10 відсотків**.

Слід зазначити, що в регуляторних актах ринку індикаторів вимірюваності досягнення цілей не передбачено, однак до органічного ринку можуть застосовуватись і такі **індикатори ефективності, як:**

- ◆ збільшення кількості фермерських господарств, які мають в праві власності або користуванні земельні ділянки та виробляють органічну продукцію;
- ◆ збільшення частки фермерських господарств у виробництві валової продукції сільського господарства;
- ◆ збільшення частки виробництва продукції органічного тваринництва;
- ◆ збільшення площ органічних багаторічних насаджень;
- ◆ зростання кількості акредитованих/уповноважених органів сертифікації за різними міжнародними/закордонними органічними стандартами в Україні та операторів органічного ринку, тощо.

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ОРГАНІКИ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ НАСТУПНИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ РЕГУЛЮВАННЯ

ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОРГАНІКИ ЗА ОЦІНКОЮ НА «ДРУЖНІСТЬ ДО БІЗНЕСУ» І «КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ»

Одночасно на ринку діють інструменти регулювання, оцінити на «дружність до бізнесу» і «корупційні ризики» які неможливо через неналежність процедури їх видачі та отримання до українського законодавства або через повну невизначеність процедури їх реалізації та незастосування таких інструментів регулювання на практиці. Зокрема це:

- 1) Еквівалентна органічна сертифікація;
- 2) Відповідний сертифікат країни походження;
- 3) Допустимі обсяги та перелік неорганічної продукції, речовин, продукції, отриманої в перехідний період, які можуть у виключних випадках використовуватися при виробництві органічної продукції (сировини), за кожною з категорій продукції, речовин;
- 4) Незалежна оцінка придатності земель

Детальний аналіз корупційних ризиків та дружності до бізнесу інструментів регулювання наведено в Додатку № 3.

3.3

МАТРИЦЯ ЧИННОГО РЕГУЛЮВАННЯ

БІЗНЕС- ПРОЦЕС	ЦІЛЬ	ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ
Підготовчі роботи	Державний контроль за зміною показників родючості, забруднення ґрунтів токсичними речовинами і радіонуклідами, раціональним використанням земель сільськогосподарського призначення	Агрохімічний паспорт поля
	Отримання незалежної від зацікавлених сторін (суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво, перевезення, зберігання та реалізацію органічної продукції, сировини) об'єктивної інформації про стан земельних ділянок, встановлення їх придатності для виробництва органічної продукції та сировини, придатності для виробництва окремих культур	Незалежна оцінка придатності земель
Виробництво, переробка органічної продукції	Забезпечення належного функціонування ринку органічної продукції та сировини Гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні	Включення до реєстру виробників Сертифікат відповідності Допустимі обсяги та перелік неорганічної продукції, речовин, продукції, отриманої в перехідний період, які можуть у виключних випадках використовуватися при виробництві органічної продукції (сировини), за кожною з категорій продукції, речовин
	Розвиток внутрішнього ринку органічної продукції та задоволення потреб споживачів в асортименті органічної продукції	Державна та місцева підтримка
Реалізація на внутрішній ринок	Забезпечення захисту прав споживачів та забезпечення доступу споживача до достовірної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору	Органічне маркування
	Гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні	
Експорт органічної продукції	Збільшення експорту органічної продукції	Взяття проб та зразків товарів Еквівалентна органічна сертифікація (законодавством не визначено)
Імпорт органічної продукції	Розвиток внутрішнього ринку органічної продукції та задоволення потреб споживачів в асортименті органічної продукції	Відповідний сертифікат країни походження Органічне маркування

4 | АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНИХ КЕЙСІВ

4.1

ПІДГОТОВЧІ РОБОТИ

КЕЙС № 1

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Державний контроль за зміною показників родючості, забруднення ґрунтів токсичними речовинами і радіонуклідами, раціональним використанням земель сільськогосподарського призначення;
- ◆ Отримання незалежної від зацікавлених сторін (суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво, перевезення, зберігання та реалізацію органічної продукції, сировини) об'єктивної інформації про стан земельних ділянок, встановлення їх придатності для виробництва органічної продукції та сировини, придатності для виробництва окремих культур.

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Агрохімічний паспорт поля – документ, що містить дані щодо агрохімічної характеристики ґрунтів і стану їх забруднення токсичними речовинами та радіонуклідами (*ст. 1 Закону України «Про пестициди і агрохімікати»*).
- ◆ Незалежна оцінка придатності земель – здійснюється з метою отримання незалежної від зацікавлених сторін об'єктивної інформації про стан земельних ділянок, встановлення їх придатності для виробництва органічної продукції та сировини, придатності для виробництва окремих культур (*ст. 23 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»*).

ІНДИКАТОРИ ВИМІРЮВАНOSTІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Зростання кількості агрохімічних паспортів та площ паспортизованих земель.

ПРОБЛЕМА: ПОТЕНЦІЙНЕ ПОДВІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИДАТНОСТІ ЗЕМЕЛЬ

Паспортизація земель є обов'язковим інструментом регулювання відповідно до Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель». Результатом проведеної паспортизації є агрохімічний паспорт поля, земельної ділянки сільськогосподарського призначення, розробка якого здійснюється **з метою державного контролю за зміною показників родючості, забруднення ґрунтів токсичними речовинами і радіонуклідами, раціонального використання земель с/г призначення. Агрохімічна паспортизація є комплексним інструментом регулювання, що відображає оцінку якісних змін стану ґрунтів на землях с/г призначення.**

При цьому, відомості агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки використовуються в процесі регулювання земельних відносин при передачі у власність або наданні у користування, в тому числі в оренду земельної ділянки, зміні власника земельної ділянки або землекористувача, проведенні грошової оцінки земель, визначенні розмірів плати за землю, здійсненні контролю за станом родючості ґрунтів, тощо. Також, дані агрохімічної паспортизації вносяться

Державного земельного кадастру України та несуть у собі інформацію стосовно родючості земель.

Проведення суцільної агрохімічної паспортизації земель відобразить фактичний стан земель України та позитивно вплине на інвестиційну привабливість рослинництва, адже інвестори матимуть повну картину, щодо агрохімічних станів землі. Проте, суцільна агрохімічна паспортизація станом на сьогодні не проведена.

Слід зазначити, що **такий інструмент регулювання мав би використовуватись при органічній сертифікації операторів виробників продукції рослинництва та визначенні перехідного періоду для майбутніх органічних виробників, адже саме агрохімічний паспорт поля відображає всю необхідну інформацію щодо стану земельної ділянки.**

Перехідний період – період переходу від виробництва традиційної (неорганічної) продукції (сировини) до виробництва органічної продукції (сировини). Такий захід використовується для забезпечення повного переходу процесів на виробництві продукції рослинництва до органічних вимог. Земельна ділянка має бути вільна від хімічних добрив. Проте, цей захід не буде впроваджено, до того часу, як запрацює система акредитації та сертифікації за українськими принципами та вимогами органічного виробництва. Відповідно до положень статті 30 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», перехідний період має призначатись Держпродспоживслужбою. Такий підхід є сумнівним з огляду на його ефективність, адже оцінку відповідності (сертифікацію) проводить орган з оцінки відповідності. Такий орган має усю повноту інформації щодо оператора ринку, який проходить сертифікацію. Тому було б доречно надати повноваження з призначення перехідного періоду органу відповідності.

Проте, Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» вводиться додатковий інструмент регулювання **«незалежна оцінка придатності земель»**. Цей інструмент направлений на отримання незалежної від зацікавлених сторін (суб'єктів господарювання, що здійснюють виробництво, перевезення, зберігання та реалізацію органічної продукції, сировини) об'єктивної інформації про фактичний стан земельних ділянок, встановлення їх придатності для виробництва органічної продукції та сировини, придатності для виробництва окремих культур. Тобто фактично така оцінка буде відображати інформацію, що має містити агрохімічний паспорт поля.

Одночасно, Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» визначає, що порядок проведення такої оцінки, має бути затверджено Кабінетом Міністрів України, проте належний нормативно-правовий акт так і не був прийнятий. Таким чином, маємо законодавчу проблему потенційного подвійного регулювання.

ПРОБЛЕМА: НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЕДЕННЯ ПАРАЛЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» передбачає, що оператори ринку, що пройшли органічну сертифікацію мають право на ведення паралельного виробництва. Паралельне виробництво - одночасне виробництво органічної та традиційної (неорганічної) продукції.

Стаття 31 цього закону визначає правила встановлення та ведення паралельного виробництва. Орган з оцінки відповідності надає погодження на паралельне виробництво оператора ринку. Проте, практична імплементація паралельного виробництва неможлива, адже оцінка відповідності виконання органічних вимог та принципів неможлива за українським законодавством. Додатково, детальні правила та умови здійснення паралельного виробництва не затверджені Кабінетом Міністрів України (ч. 4 ст. 31 Закону).

ВИСНОВКИ:

Всі інструменти бізнес процесу «підготовчі роботи», такі як агрохімічна паспортизація та незалежна оцінка придатності земель через відсутність нормативно-правових механізмів їх реалізації (порядків) є не ефективними. Крім того, ці інструменти створюють проблему подвійного регулювання, так як ціль їх застосування співпадає – «державний контроль за зміною показників родючості та отримання об'єктивної інформації про стан земельних ділянок». При цьому агрохімічний паспорт є діючим на ринку, а незалежна оцінка придатності земель не була впроваджена, як частина оцінки відповідності органічного виробництва.

З метою уникнення подвійного регулювання визначення придатності земель необхідно, шляхом внесення змін до Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», замінити незалежну оцінку придатності земель агрохімічною паспортизацією та передбачити використання останнього при визначенні перехідного періоду для органічних виробників.

ВИРОБНИЦТВО, ПЕРЕРОБКА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

КЕЙС № 2

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Забезпечення належного функціонування ринку органічної продукції та сировини.

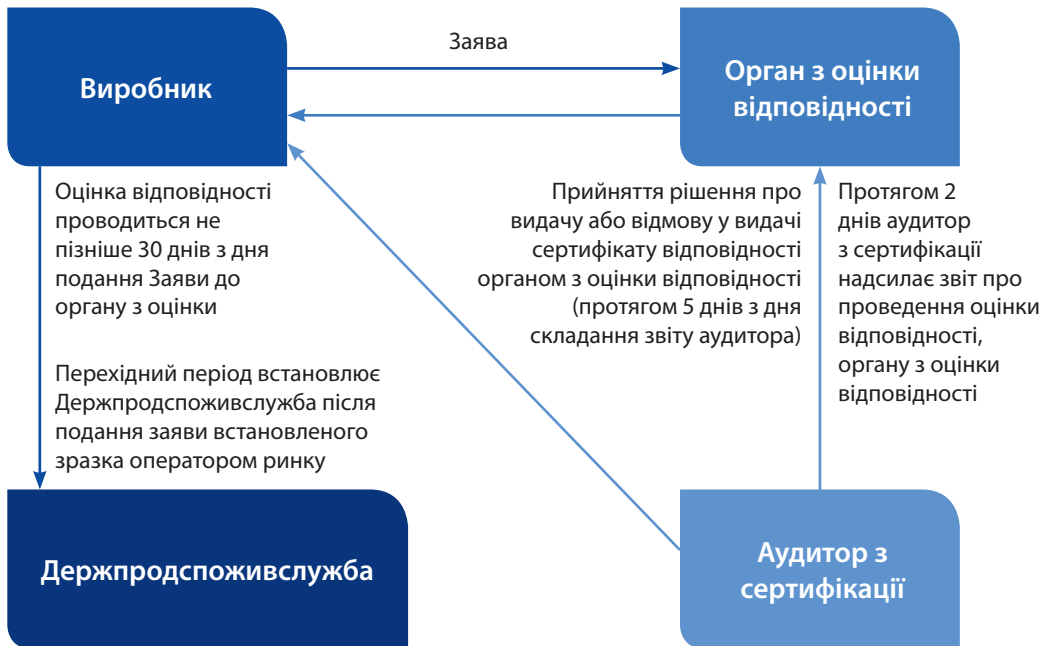
ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Включення до реєстру виробників – включення до переліку осіб, яким надано право виробляти (вирощувати, переробляти) органічну продукцію (сировину) (ст. 1 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»).
- ◆ Сертифікат відповідності – підтвердження відповідності третьою стороною (особою, яка є незалежною від особи, що надає об'єкт оцінки відповідності, та від особи, що заінтересована в такому об'єкті як споживач чи користувач), яке стосується продукції, процесів, послуг, систем або персоналу (ст. 1 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»).
- ◆ Допустимі обсяги та перелік неорганічної продукції, речовин, продукції отриманої в перехідний період, які можуть у виключних випадках використовуватися при виробництві органічної продукції (сировини), за кожною з категорій продукції, речовин (ст. 17 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»).
- ◆ Державна та місцева підтримка (ст. 1.1. Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України»).

ІНДИКАТОРИ ВИМІРЮВАНOSTІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Кількість акредитованих органів з оцінки відповідності для сертифікації за вимогами органічного виробництва за законодавством України
- ◆ Кількість операторів ринку-виробників органічної продукції, що подались на органічну сертифікацію за Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»;
- ◆ Кількість атестованих аудиторів з сертифікації;
- ◆ Обсяги державної та місцевої підтримки.

ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ (СЕРТИФІКАЦІЯ) ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИКА (за українським законодавством)

ПРОБЛЕМА: НЕМОЖЛИВІСТЬ СТВОРЕННЯ ТА АКРЕДИТАЦІЇ ОРГАНУ З ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ (СЕРТИФІКАЦІЙНОГО ОРГАНУ) ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

СХЕМА З АКРЕДИТАЦІЇ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ОРГАНІВ З ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ

Відсутність належного регулювання, що передбачено Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» **унеможливує створення, акредитацію та діяльність органу з оцінки відповідності за українським законодавством з наступних причин:**

- 1) Не визначеність законодавством вимог до створення органу з оцінки відповідності.
- 2) Не можливість акредитації органу з оцінки відповідності у зв'язку з відсутністю правил процедури підтвердження відповідності, що затверджуються Мінекономрозвитку (ч. 1 ст. 24 Закону).
- 3) Законодавством не визначено порядок та процедуру вибору органів з оцінки відповідності та формування пропозиції Мінагрополітики для Мінекономрозвитку (ч. 1 ст. 32 Закону).

- 4) Законом не передбачено порядок та процедури призначення органів з оцінки відповідності Мінекономрозвитку (ч. 1 ст. 32 Закону).
- 5) Законом не передбачено порядок створення та ведення Реєстру призначених органів з оцінки відповідності Мінекономрозвитку (ч. 3 ст. 32 Закону).

Таким чином, **прогалини законодавства не надають можливості створити орган з оцінки відповідності (орган з сертифікації) та сертифікувати операторів ринку за українським законодавством у сфері органічного виробництва.**

ПРОБЛЕМА: НЕМОЖЛИВІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРІВ З СЕРТИФІКАЦІЇ

Оцінка відповідності (сертифікація) виробництва органічної продукції та сировини здійснюється аудитором з сертифікації (ст. 24 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»). Для здійснення такої оцінки відповідності **залучаються лише атестовані аудитори** з сертифікації.

Статтю 25 закону визначено, що організацію навчання та атестацію має проводити Мінекономрозвитку.

Однак, законодавством не встановлено якими саме нормативно-правовими актами буде регламентовано процес організації навчання аудиторів та процедуру проведення їх атестації, а також який саме орган державної влади має приймати відповідні нормативно-правові акти. Відсутність основних положень щодо аудиторів з сертифікації унеможливує їх атестацію та діяльність на органічному ринку України.

ПРОБЛЕМА: НЕДОСКОНАЛІСТЬ ЗАКОНОДАВСТВА, В ЧАСТИНІ ЗВУЖЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТУ СЕРТИФІКАЦІЇ (СЕРТИФІКАЦІЯ ОПЕРАТОРІВ РИНКУ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ДИСТРИБ'ЮЦІЮ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ)

Оцінці відповідності (сертифікації) за українським законодавством підлягає виробництво органічної продукції (ч.1. ст. 24 Закону України «Про виробництво та обіг сільськогосподарської органічної продукції та сировини»). Норми Закону регламентують, що **лише процес виробництва підлягає органічній сертифікації** (оцінці відповідності), оминаючи при цьому сертифікацію імпорту/експорту/оптової торгівлі. Такий підхід суперечить нормам Регламенту ЄС № 834/2007, один з трьох гармонізаційних Регламентів в сфері органічного сільського господарства.

Відповідно до положень Регламенту ЄС № 834/2007 сертифікації підлягає виробництво та обіг органічної продукції. Звертаємо увагу, що роздрібна торгівля, ресторани/кейтеринг та діяльність з продажу органічної продукції кінцевому споживачу не підпадає під вимогу органічної сертифікації. Таким чином, така законодавча невідповідність має бути врегульована у спосіб, що відповідає зобов'язанням України за Угодою про асоціацію з ЄС.

ПРОБЛЕМА: НЕМОЖЛИВІСТЬ ВКЛЮЧЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ВИРОБНИКІВ, У ЗВ'ЯЗКУ З ВІДСУТНІСТЮ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ НПА

Відповідно до ч. 1 ст.12 Закону України «Про виробництво та обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини», **право на виробництво** органічної продукції має фізична чи юридична особа, яка має **сертифікат відповідності та включена до Реєстру виробників** органічної продукції. Тобто, для отримання статусу органічного виробника та ведення господарської діяльності, особа має

отримати сертифікат відповідності і бути включенна до Реєстру виробників органічної продукції.

Порядок ведення Реєстру виробників органічної продукції затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 р. № 505, а функції по веденню покладено на Держпродспоживслужбу. Однак, Положення про ведення Реєстру виробників органічної продукції не затверджено Мінагрополітики (відповідно до ч. 2 ст. 13 Закону).

Таким чином, на сьогодні Реєстр виробників органічної продукції відсутній та не ведеться.

ПРОБЛЕМА: НЕДОСТАТНІСТЬ РОЗВИТКУ ТА ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ В ПОРІВНЯННІ З ЄС.

З метою розвитку органічного ринку, у Європейському Союзі надається підтримка через субсидування та дотування сектору економіки з боку держави та/або публічно-правових інтеграційних об'єднань держав, а також популяризації органічної продукції серед населення.

Довідково:

у ЄС діє декілька програм, в яких оператори органічного ринку можуть знайти фінансування для ведення органічного виробництва:

- 1 CAP (Common agricultural policy) – спільна сільськогосподарська програма. Ця програма розрахована на 6 років (2014-2020), а її загальний бюджет складає **408 мільярдів євро**. Загалом на прямі витрати відведено **257 мільярдів євро**, з них **77,1 мільярд євро (30%)** є потенційним джерелом підтримки органічних виробників. Додатковими можливостями для пошуку фінансування у органічних операторів у ЄС є підпрограма CAP – Rural development programme (Програма розвитку сільської місцевості, розрахована на 2014-2020 та сягає **100 мільярдів євро**).
- 2 Fisheries and maritime measures (Рибництво та морські заходи, розрахована на 2014-2020 та сягає **64 мільярдів євро**) – в рамках цієї програми, оператори, які займаються аквакультурою заохочуються до переходу на системи виробництва «сталого формату розвитку», до яких відноситься органічний спосіб виробництва.
- 3 The European innovation partnership for agricultural productivity and sustainability (Європейське інноваційне партнерство для сільськогосподарської ефективності та сталого розвитку, 2012 рік). Орієнтована на підтримку розумного, сталого зростання сільського господарства. Загальний бюджет програми складає **79 мільярдів євро**.
- 4 У Європейському Союзі діє програма, згідно з якою, оператор ринку отримує підтримку при витратах на пропагування «органіки» на внутрішньому ринку та за межами ЄС, а саме, ЄС оплачує до **50%** витрат оператора, в свою чергу оператор сплачує не менше **20%** витрат, а Держава-Член ЄС покриває решту витрат.
- 5 В ЄС діє програма School vegetables scheme (Схема овочів для шкіл) та School milk scheme (Схема молока для шкіл). ЄС фінансує ініціативні програми із заохочення використання органічної продукції у школах. Таким чином, ЄС посилює обізнаність дітей про органіку та стимулює зростання попиту на органічну продукцію на довгострокову перспективу.

У порівнянні з можливостями отримання дотацій в ЄС, в Україні дуже низький рівень розвитку державної фінансової підтримки органічних виробників.

У зв'язку з недосконалістю законодавства, система акредитації та сертифікації за українським стандартом не функціонує, що унеможлиблює фактичну розробку і виконання державних програм розвитку та фінансової підтримки розвитку органічного виробництва.

Позитивним зрушенням розвитку державної підтримки та розвитку сільських територій є пріоритетність розвитку органічного виробництва запровадженого Концепцією розвитку фермерського господарства від 13.09.2017 № 664-р, а також затвердження та запровадження місцевих програм підтримки започаткованих у Волинській, Житомирській та Чернігівській областях.

Наприклад, у Волинській області функціонує програма підтримки органічних виробників, в рамках якої компенсується **50%** витрат суб'єктів господарювання на сертифікацію органічного виробництва, але не більше ніж **50,0 тис. гривень**. На таку підтримку з місцевого бюджету передано спрямувати **500,0 тис. гривень**.

В Житомирській області за рахунок місцевої програми розвитку агропромислового комплексу на розвиток органічного виробництва на 2016-2020 роки передбачено виділити **31 000,0 тис. грн** на компенсацію сертифікації органічної продукції та **20%** вартості придбаного насінневого матеріалу для розвитку органічного рослинництва.

В свою чергу, в Чернігівській області за рахунок цільової місцевої програми фінансової підтримки органічного виробництва передбачено на 2016-2021 рік виділення коштів в сумі **2 730,0 тис. грн**.

Однак, рівень такої підтримки на розвиток органічного виробництва є набагато меншим ніж в Європейських країнах.

Для порівняння, Уряд Швеції, за **14 років** на підтримку галузі органічного виробництва, фінансово підтримав національних органічних виробників на суму **8 113, 0 млрд шведських крон (1,96 млрд доларів США)**. В свою чергу, в Україні передбачено на розвиток органічного виробництва як підтримка лише **34,23 млн грн (1,32 млн дол. США** за рахунок коштів місцевих програм).

ВИСНОВКИ:

У зв'язку з дефективністю нормативно-правового регулювання щодо принципів та вимог органічного виробництва, обігу, акредитації та призначення органів з оцінки відповідності, атестації аудиторів з сертифікації, сертифікації операторів ринку, ведення реєстрів - жоден оператор органічного ринку не сертифікований за українським законодавством. В результаті, Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» на практиці не був реалізований.

Необхідністю ринку є внесення змін до Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини», а також розроблення та прийняття відповідних підзаконних актів для його виконання. Це сприятиме подальшому ефективному розвитку галузі та фактичному впровадженню нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері органічного виробництва.

РЕАЛІЗАЦІЯ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ

КЕЙС № 3

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Забезпечення захисту прав споживачів та забезпечення доступу споживача до достовірної інформації про продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору;
- ◆ Гарантування впевненості споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні.

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ:

Органічне маркування – слова, описи, знаки для товарів і послуг, назва торгової марки, зображення чи символи, що стосуються харчових продуктів і розміщені на будь-якій упаковці, етикетці (стікері), споживчій тарі, контретикетці, кольєретці, ярлику, пробці, листку-вкладиші, документі, повідомленні, інших елементах упаковки, що супроводжують чи належать до таких харчових продуктів (ст. 1 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»).

ІНДИКАТОРИ ВИМІРЮВАНOSTІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Наявність державних статистичних даних, щодо органічного ринку;
- ◆ Зменшення кількості судових справ в сфері захисту прав споживачів в частині споживання органічної продукції.

ПРОБЛЕМА: НЕВРАХУВАННЯ СФЕРИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА/АБО ОБІГУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ; НЕХТУВАННЯ СПЕЦИФІКОЮ ПРОСТЕЖУВАНOSTІ В ОРГАНІЧНОМУ СПОСОБІ ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Система державної статистики «не бачить» ринку органічної продукції в Україні. Дані розмиваються у загальних показниках, адже бракує статистичного кодування. Це є важливим аспектом для збору та аналізу інформації, щодо ринку органічної продукції. Мова йде про додавання органічної продукції та органічного способу ведення господарської діяльності до відповідних КВЕДів, СКП та УКТ ЗЕД.

Простежуваність виробництва та обігу є також важливою адже дає можливість порахувати загальний об'єм виробленої/імпортованої/ експортованої/ реалізованої органічної продукції на ринку в цілому, та у разі виникнення суперечних ситуацій. Крім того, збір інформації забезпечує можливість відслідкувати обіг органічної продукції між операторами. Належні заходи із контролю за обігом органічної продукції захистять права споживачів та нададуть можливість державі прийняти ефективні управлінські рішення. Іншими словами, виробник органічного винограду не зможе виробити органічного вина більше, ніж у нього було зібрано врожаю. Або, виробник органічних ковбасних продуктів з яловичини не зможе виробити сосиски з свинини, не сертифікувавши належним чином таку діяльність. А у випадку виникнення зловживань, держава може оперативно реагувати, маючи комплексну довідкову базу.

ПРОБЛЕМА: ВІДСУТНІСТЬ НАЛЕЖНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ ПРИ РОБОТІ ІЗ ПРОДУКЦІЄЮ СЕРТИФІКОВАНОЮ ЗА ІНШИМИ ОРГАНІЧНИМИ СТАНДАРТАМИ НІЖ УКРАЇНСЬКИМ

Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» передбачено відповідальність за порушення харчового законодавства. Функції по нагляду і контролю покладено на Держпродспоживслужбу. Зокрема, за порушення законодавства у сфері маркування, неправильно марковані харчові продукти вилучаються з обігу.

На сьогодні, на ринку України перебуває в обігу лише органічна продукція, яка сертифікована за іноземними/міжнародними стандартами, що не є частиною національного законодавства. Тому функцію контролю Держпродспоживслужби виконати неможливо. **Фактично, інспектор не може чинити дії, щодо перевірки суб'єкта, який сертифікований за іноземним/міжнародним органічним стандартом. Таким чином, споживачі можуть бути введені в оману хибним органічним маркуванням і купувати продукцію на ринку не маючи повноти інформації, щодо якісних характеристик продукції.**

Окрім того у споживача такої продукції відсутній інструмент захисту своїх інтересів у випадку їх порушення.

Для прикладу: національний оператор органічної продукції – виробник органічного молока, сертифікований за еквівалентним стандартом ЄС 834/2007, 889/2008. При таких обставинах, Держпродспоживслужба не зможе перевірити правильність маркування або справляти інші заходи нагляду та контролю в сфері органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, так як органічний стандарт **ЄС не є частиною національного законодавства України**. В таких випадках, тільки сертифікаційний орган, в межах повноважень та договору між ним та оператором ринку, може провадити діяльність із перевірки дотримання оператором ринку вимог щодо органічного виробництва та/або обігу.

Довідково:

в Україні відсутня статистика щодо кількості судових справ в частині захисту прав споживачів органічного продукту. Одночасно в Єдиному державному реєстрі судових рішень наявні судові справи, щодо захисту прав операторів ринку в частині поширення про них неправдивої інформації, як «псевдо-органічних» виробників.

ВИСНОВКИ:

Система державної статистики жодним чином не враховує сегмент органічного виробництва та/або обігу в Україні. В органічному регулюванні відсутнє окреме врахування особливостей простежуваності і в результаті це призводить до неналежного захисту прав споживачів та вирішення спорів. В таких умовах, у бізнесу виникає можливість маніпулювати свідомістю споживачів, продаючи неорганічну продукцію під видом органічної

Крім того, Держпродспоживслужба не має належних повноважень для захисту споживачів, у випадку омани з боку операторів ринку харчової продукції, які використовують не правдиву інформацію стосовно маркування органічної продукції, тому що українське законодавство не регулює співвідношення та статус закордонних органічних стандартів в Україні.

ЕКСПОРТ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

КЕЙС № 4

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Збільшення експорту органічної продукції

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Взяття проб та зразків товарів (*ст.357 Митного кодексу України*)
- ◆ Еквівалентна органічна сертифікація – сертифікація (оцінка відповідності) оператора ринку за стандартами певної країни чи міжнародного інтеграційного об'єднання для цілей експорту.
- ◆ Експортний сертифікат – сертифікат, що видається сертифікаційним органом експортера на конкретну експортну партію для додаткового підтвердження органічного статусу продукції. (*п. 33 Преамбули та ст. 33 Регламенту ЄС №834/2007*)

ІНДИКАТОРИ ВИМІРЮВАНOSTІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Кількість операторів-експортерів сертифікованих за українським законодавством або іншими закордонними/міжнародними стандартами;
- ◆ Об'єм експортованої продукції сертифікованої за українським законодавством.

ПРОБЛЕМА: УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО НЕ РЕГЛАМЕНТУЄ ЕКВІВАЛЕНТНУ ОРГАНІЧНУ СЕРТИФІКАЦІЮ НА СВОЇЙ ТЕРИТОРІЇ

Для експорту органічної продукції в інші держави, українські оператори ринку мають проходити належну сертифікацію та підтверджувати відповідність вимогам іноземних стандартів.

Проте, у випадку встановлення еквівалентності міжнародними публічноправовими засобами, щодо органічних вимог України та держави/публічно-правового об'єднання держав, українськими операторами не потрібно буде проходити додаткову сертифікацію.

На сьогодні, експорт до Європейського Союзу органічної продукції з України функціонує наступним чином. Регламент ЄС 1235/2008 передбачає систему імпорту органічної продукції до Європейського Союзу з третіх країн. Для цього, існує еквівалентний органічний стандарт ЄС для операторів з третіх країн. Європейська Комісія веде список акредитованих уповноважених установ, органів сертифікації, діяльність яких Європейська Комісія визнає для цілей органічної сертифікації у третіх країнах на виконання вимог імпорту органічної продукції до ЄС. Європейська Комісія веде список таких органів (останнє оновлення списку відбувалось 31.12.2016 року). За даними цього офіційного списку, 15 органів сертифікації з різних країн мають право сертифікувати в Україні виробників та трейдерів за різними напрямками органічної діяльності.

Додатково, національні експортери зобов'язані надавати «експортний сертифікат». Такий документ видається органом сертифікації органічного оператора-експортера, для додаткового підтвердження органічного статусу експортної партії. Ці процедури можуть бути спрощені при встановленні еквівалентності

між українським законодавством у сфері органіки та безперешкодного доступу органічної продукції, сертифікованої за українським органічним стандартом на закордонні ринки.

Україна жодним чином не регламентує таку діяльність на своїй території. Ці сертифікаційні органи можуть працювати в Україні без жодного уповноваження від держави. Разом з тим, з **15** органів сертифікації, діяльність яких визнається Європейською Комісією, лише **один є резидентом України**. Тобто, інші **14** є нерезидентами та не мають в Україні будь-якої корпоративної присутності. **І це створює додаткову проблему. Держава не знає, яким чином проходить сертифікація, яким чином проходить оплата послуг та скільки суб'єктів господарювання в Україні пройшли сертифікацію у такий спосіб. Ці органи сертифікації не сплачують податки, ЄСВ та інші обов'язкові платежі в Україні, не є суб'єктами нагляду (контролю) з боку держави. Окрім цього, українські громадяни втрачають потенційні робочі місця.**

ПРОБЛЕМА: СТВОРЕННЯ ЗАЙВИХ ПЕРЕПОН ДЛЯ ОПЕРАТОРІВ ОРГАНІЧНОГО РИНКУ

Не визначеність статусу органічної продукції, яка сертифікована за іноземними стандартами в Україні є додатковою проблемою на ринку виробництва та обігу органічної продукції, адже органічна продукція не включена до УКТ ЗЕД.

Довідково:

У США органічна продукція зазначена у **9** Розділах кодів зовнішньоекономічної діяльності (Harmonized Tarriff Schedule of the United States) та позначена, як «certified organic». Під поняттям «certified organic», мається на увазі органічна продукція, яка сертифікована за органічними стандартами США, Канади, ЄС, Кореї, Японії, Швейцарії. Тобто, система державної статистики США враховує органічну продукцію імпортовану з Канади, ЄС, Кореї, Японії, Швейцарії.

Останнім часом, суб'єкти господарювання – експортери органічного зерна та зернових, стикаються з проблемою, коли посадові особи митних органів зупиняють транспортні засоби, так як проводять перевірки із визначення митної вартості товару. Справа в тому, що такі посадові особи не обізнані зі специфікою органічної продукції та вважають, що експортери завищують митну вартість з метою відшкодування ПДВ. Взяття проб та зразків товарів проводиться органами ДФС для відпрацювання операцій експортерів, які можуть порушувати податкове законодавство. Метою таких заходів контролю є підтвердження відповідності товару заявленому у митній декларації. При відсутності проблем, митне оформлення завершується. Такі випадки відбуваються при експорті зерна. Партія зупиняється на час проведення аналізів. Деякі суб'єкти господарювання очікують тижнями, поки буде підтверджена відповідність товару до заявленої у експортній декларації. Також, суб'єкти господарювання – експортери органічного зерна та зернових, стикаються з проблемою коли посадові особи митних органів зупиняють транспортні засоби, так як проводять перевірки із визначення митної вартості товару. Деякі суб'єкти господарювання очікують тижнями, поки буде перевірена митна вартість. Разом з тим, середні штрафи за простій у портах в Україні сягають **10 - 20 тис. доларів США на добу**, в залежності від вантажу, напряму руху, маси, тощо. Такі збитки є дуже великими для бізнесу, а державні процедури не мають створювати таких перепон, особливо для малих та середніх підприємств.

ВИСНОВКИ:

Оператори органічного ринку України мають проходити еквівалентну сертифікацію за вимогами третіх країн, при експорті органічної продукції до них.

Проте потреба у такій процедурі відпаде і значно спростить умови ведення бізнесу, якщо Україна досягне визнання рівнозначності стандартів з іншими країнами

у сфері органічного виробництва та обігу. Для забезпечення такої діяльності, українське законодавство в сфері органіки має запрацювати.

У зв'язку з не визначеністю статусу органічної продукції та не врахуванням органіки в системі кодування УКТ ЗЕД, національні експортери органічної продукції зіштовхуються з проблемами на митниці. До них застосовуються додаткові митні заходи, такі як перевірка митної вартості та взяття проб та зразків товарів. Це спричиняє затримку товарів на кордоні та завдає збитки бізнесу. З метою уникнення таких ситуацій, статус органічної продукції (сертифікований за різними стандартами) має бути закріплений у законодавстві та має бути передбачено належне статистичне кодування УКТ ЗЕД.

ІМПОРТ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

КЕЙС № 5

ЦІЛІ РЕГУЛЮВАННЯ:

Розвиток внутрішнього ринку органічної продукції та задоволення потреб споживачів в асортименті органічної продукції.

ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Відповідний сертифікат країни походження (*ч. 8 ст. 29 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»*);
- ◆ Органічне маркування – слова, описи, знаки для товарів і послуг, назва торгової марки, зображення чи символи, що стосуються харчових продуктів і розміщені на будь-якій упаковці, етикетці (стікері), споживчій тарі, контретикетці, кольєретці, ярлику, пробці, листку-вкладиші, документі, повідомленні, інших елементах упаковки, що супроводжують чи належать до таких харчових продуктів (*ст. 1 Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини»*).

ІНДИКАТОРИ ВИМІРЮВАНОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ:

- ◆ Загальний об'єм імпортованої продукції;
- ◆ Кількість імпортерів.

ПРОБЛЕМА: ПРАВОВА НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ, У ЗВ'ЯЗКУ З ІНСТРУМЕНТОМ РЕГУЛЮВАННЯ «ВІДПОВІДНИЙ СЕРТИФІКАТ КРАЇНИ ПОХОДЖЕННЯ»; НЕВРАХУВАННЯ СФЕРИ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА/АБО ОБІГУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ; НЕХТУВАННЯ СПЕЦИФІКОЮ ПРОСТЕЖУВАНОСТІ У ОРГАНІЧНОМУ СПОСОБІ ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Закон передбачає особливе маркування для імпортованої органічної продукції (*ч. 8 ст. 29*). При цьому, зазначено, що імпортована продукція має супроводжуватись «відповідними сертифікатом країни походження». Законодавство не визначає такого інструменту регулювання та створює прогалину. Таким чином, такий інструмент регулювання не може бути ефективним.

Додатково, Закон визначає безперешкодний доступ органічної продукції, сертифікованої у Державах-Членах Європейського Союзу до України (*ч. 12 ст. 24*) без жодної додаткової сертифікації. Україна в односторонньому порядку відкрила доступ до свого ринку, органічної продукції з ЄС. Проте, варто зазначити, що органічна продукція може бути сертифікована за різними органічними стандартами. Це означає, що органічна продукція, сертифікована за будь-яким стандартом і походить з ЄС може бути імпортована до України без додаткової сертифікації. Однак, враховуючи міжнародні зобов'язання України перед ЄС, Україна має прийняти нормативно-правові акти, які встановлять режим імпорту до України органічної продукції, яка має бути вироблена відповідно до вимог українського законодавства у сфері органіки для третіх країн.

Відповідно до Додатку 38 до Глави 17 «Сільське господарство та розвиток сільських територій» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» до Договору про Поглиблену та Всеосяжну зону вільної торгівлі між ЄС та Україною, Додаток 38 «Органічне фермерство» має вичерпний перелік Регламентів ЄС, щодо яких має відбуватися гармонізація в сфері «органіки». Регламенти 1235/2008 входить до цього переліку. Цей Регламент встановлює режим імпорту органічної продукції до ЄС за вимогою еквівалентного стандарту ЄС.

Також, у зв'язку з недоліками законодавства та відсутності інформації, щодо органічної продукції в УКТ ЗЕД держава не може належним чином простежити кількість органічної продукції, що була введена в обіг на внутрішній ринок шляхом імпорту.

ВИСНОВКИ:

- 1) Закон «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» визначає особливість маркування органічної продукції імпортованої до України, і яка має супроводжуватись «відповідним сертифікатом». Проте, відсутній термін «відповідний сертифікат», що фактично унеможлиблює реалізацію такої вимоги Закону.
- 2) Україна має міжнародне зобов'язання встановити спеціальний режим імпорту органічної продукції, враховуючи положення та вимоги Регламенту ЄС 1235/2008.

А також, з метою встановлення рівнозначних умов міжнародної торгівлі, Україна має ініціювати укладення міжнародних актів з іншими країнами, щодо встановлення еквівалентності вимог сторін у сфері органічного сільського господарства, для зняття торгівельних бар'єрів.
- 3) З метою отримання належних статистичних даних, щодо імпортованої органічної продукції необхідно врахувати такі особливості, при статистичному кодуванні УКТ ЗЕД.

З метою виправлення регуляторних недоліків, необхідно вносити зміни до Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини».

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

ПЕРЕЛІК БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ, З ЯКИХ СКЛАДАЄТЬСЯ РИНОК

№	Назва бізнес-процесу	Назва наступного бізнес-процесу у ланцюгу
1	Виконання підготовчих робіт (сертифікація)	Виробництво, переробка органічної продукції
2	Виробництво, переробка органічної продукції	Реалізація на внутрішньому ринку
3	Реалізація на внутрішньому ринку	Експорт органічної продукції
4	Експорт органічної продукції	Імпорт органічної продукції

ДОДАТОК 2

ПЕРЕЛІК РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ РИНОК

№	Назва	Тип	Видавники	Номер	Дата
1	Про затвердження переліків вхідних продуктів, які дозволяється зберігати у виробничому підрозділі	Постанова	Кабінет Міністрів України	1023	09-12-2015
2	Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) аквакультури	Постанова	Кабінет Міністрів України	982	30-09-2015
3	Про затвердження Детальних правил виробництва органічних морських водоростей	Постанова	Кабінет Міністрів України	980	30-09-2015
4	Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини	Закон	Верховна Рада України	425-VII	03-09-2013
5	Митний кодекс України	Кодекс України	Верховна Рада України	4495-VI	13-03-2012
6	Про затвердження Порядку ведення агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки	Наказ	Міністерство аграрної політики та продовольства України	536	11-10-2011
7	Про державну підтримку сільського господарства України	Закон	Верховна Рада України	1877-IV	24-06-2004
8	Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення	Указ	Президент України	1118/95	02-12-1995
9	Про захист прав споживачів	Закон	Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки	1023-XII	12-05-1991
10	Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва	Постанова	Кабінет Міністрів України	208	23-03-2016
11	Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) тваринного походження	Постанова	Кабінет Міністрів України	241	30-03-2016
12	Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження	Постанова	Кабінет Міністрів України	587	31-08-2016
13	Про затвердження Порядку ведення Реєстру виробників органічної продукції (сировини)	Постанова	Кабінет Міністрів України	505	08-08-2016

ДОДАТОК 3

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «ДЕРЖАВНА ТА МІСЦЕВА ПІДТРИМКА» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	Так	-0.30
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	Так	-0.30
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	4.4	Низький корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	1	Регулювання дружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «ДОПУСТИМИ ОБСЯГИ ТА ПЕРЕЛІК НЕОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ, РЕЧОВИН, ПРОДУКЦІЇ, ОТРИМАНОЇ В ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД, ЯКІ МОЖУТЬ У ВИКЛЮЧНИХ ВИПАДКАХ ВИКОРИСТОВУВАТИСЯ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ (СИРОВИНИ), ЗА КОЖНОЮ З КАТЕГОРІЙ ПРОДУКЦІЇ, РЕЧОВИН» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	н/з	
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	7	Високий корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	2	Регулювання дружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «ОРГАНІЧНЕ МАРКУВАННЯ» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Так	0.00
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Так	0.00
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	н/з	
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	7	Високий корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	1	Регулювання дружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «ВІДПОВІДНИЙ СЕРТИФІКАТ КРАЇНИ ПОХОДЖЕННЯ»

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Ні	1.00
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Ні	1.00
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	н/з	
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	7	Високий корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	3	Регулювання дружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «ВЗЯТТЯ ПРОБ ТА ЗРАЗКІВ ТОВАРІВ» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	5	Низький корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	1	Регулювання дружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «АГРОХІМІЧНИЙ ПАСПОРТ ПОЛЯ, ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	Так	0.30

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	Так	0.30
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	н/з	
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	9.3	Високий корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	1.3	Регулювання дружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «ВКЛЮЧЕННЯ ДО РЕЄСТРУ ВИРОБНИКІВ» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Ні	1.00
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Ні	1.00
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	н/з	
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
	Сума балів ризиків корупції	8	Високий корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	5	Регулювання недружнє для бізнесу

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНСТРУМЕНТУ (ЗАСОБУ) РЕГУЛЮВАННЯ «СЕРТИФІКАТ ВІДПОВІДНОСТІ» ТА ЙОГО ПРОЦЕДУРИ

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
Аналіз реалізації на предмет недружності для бізнесу			
1	1. Чи є інструмент (засіб) регулювання безумовним істотним обмеженням для бізнесу (заборонаю займатися певною діяльністю)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
2	1.1. Чи існують винятки з встановлених безумовних істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
3	1.2. Чи встановлений виключний перелік винятків з істотних обмежень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	н/з	
4	2. Чи є інструмент (засіб) регулювання умовним істотним обмеженням для ведення бізнесу (можливості займатися діяльністю тільки за умови виконання низки вимог)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Так	1.00
5	2.1. Чи зазначений виключний перелік умов, виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Так	0.00
6	2.2. Чи достатньо чітко сформульовані умови (чи не допускають подвійного тлумачення), виконання яких необхідне для отримання можливості для ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал недружності до бізнесу.)	Так	0.00
Аналіз процедури на предмет недружності для бізнесу			
7	1. Чи передбачено щодо ринку необхідність / обов'язок бізнесу надавати державі (регулятору / інспектору) додаткову інформацію (крім стандартної податкової звітності)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
8	2. Чи передбачено щодо ринку можливість прийняття регулятором рішень, які можуть істотно вплинути на умови ведення бізнесу? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
9	3. Чи передбачено щодо процедури необхідність оплати на користь держави обов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
10	4. Чи передбачено щодо ринку необхідність оплати на користь держави необов'язкових платежів (крім податків, прямо передбачених Податковим кодексом), відсутність оплати яких може ускладнити ведення бізнесу (окремого бізнес-процесу)? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал недружності до бізнесу.)	Ні	0.00
Аналіз процедури на предмет ризиків корупції			
11	1. Чи має право особа, уповноважена на виконання функцій держави (делегованих функцій), відмовити бізнесу через невідповідність суб'єкту вимогам процедури? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
12	1.1. Чи чітко визначені вимоги до суб'єкта звернення? Чи не допускають вони можливості подвійного трактування? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
13	1.2. Чи є вимоги до суб'єкта вичерпними? Чи заборонено службовцю вимагати від заявника будь-який інший документ / інформацію, крім тих, що прямо перераховані в регуляторних актах, що описують процедуру? (Якщо відповідь - 'Так', то -0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
Взаємодія з органами влади та уповноваженими особами			
14	2. Чи встановлює процедура обов'язкову взаємодію бізнесу з органами влади? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
15	3. Чи встановлюється/передбачається обов'язок чи вимушеність бізнесу взаємодіяти з будь-яким іншим органом влади або іншим суб'єктом, крім того, до якого подаються документи? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Ні	0.00
16	3.1. Чи передбачено процедурою необхідність / обов'язок для бізнесу вдаватися до послуг третіх осіб (крім органів влади) для успішної взаємодії з державою? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал недружності до бізнесу. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал недружності до бізнесу.)	н/з	

№ з/п	Питання	Відповідь	Бал
17	3.2. Чи передбачає процедура одноосібне прийняття рішення щодо бізнесу особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0,3 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то -0,3 бал ризиків корупції.)	н/з	
18	4. Чи передбачено для процедури вичерпний список варіантів для прийняття рішення особою, що виконує функції держави (делеговані функції)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
19	5. Чи чітко визначений термін для прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
Порядок оскарження			
20	6. Чи передбачено вичерпний перелік підстав (умов) для відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
21	7. Чи передбачений позасудовий адміністративний порядок оскарження? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
22	8. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі відмови? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
23	8.1. Чи встановлено обов'язок особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій), обґрунтувати прийняте рішення письмово у разі позитивного рішення? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Так	0.00
24	9. Чи є публікація рішень обов'язковою для особи, уповноваженої на виконання функцій держави (делегованих функцій)? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
25	10. Чи існує публічна база даних прийнятих рішень? (Якщо відповідь - 'Так', то 0.00 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 1 бал ризиків корупції.)	Ні	1.00
26	11. Чи встановлюється/передбачається обов'язок бізнесу взаємодіяти з органом влади (особою, уповноваженою на виконання функцій держави (делегованих функцій)) більше, ніж два рази? (Якщо відповідь - 'Так', то 1 бал ризиків корупції. Якщо відповідь - 'Ні', то 0.00 бал ризиків корупції.)	Так	1.00
	Сума балів ризиків корупції	4	Низький корупційний ризик
	Сума балів недружності до бізнесу	1	Регулювання дружнє для бізнесу

